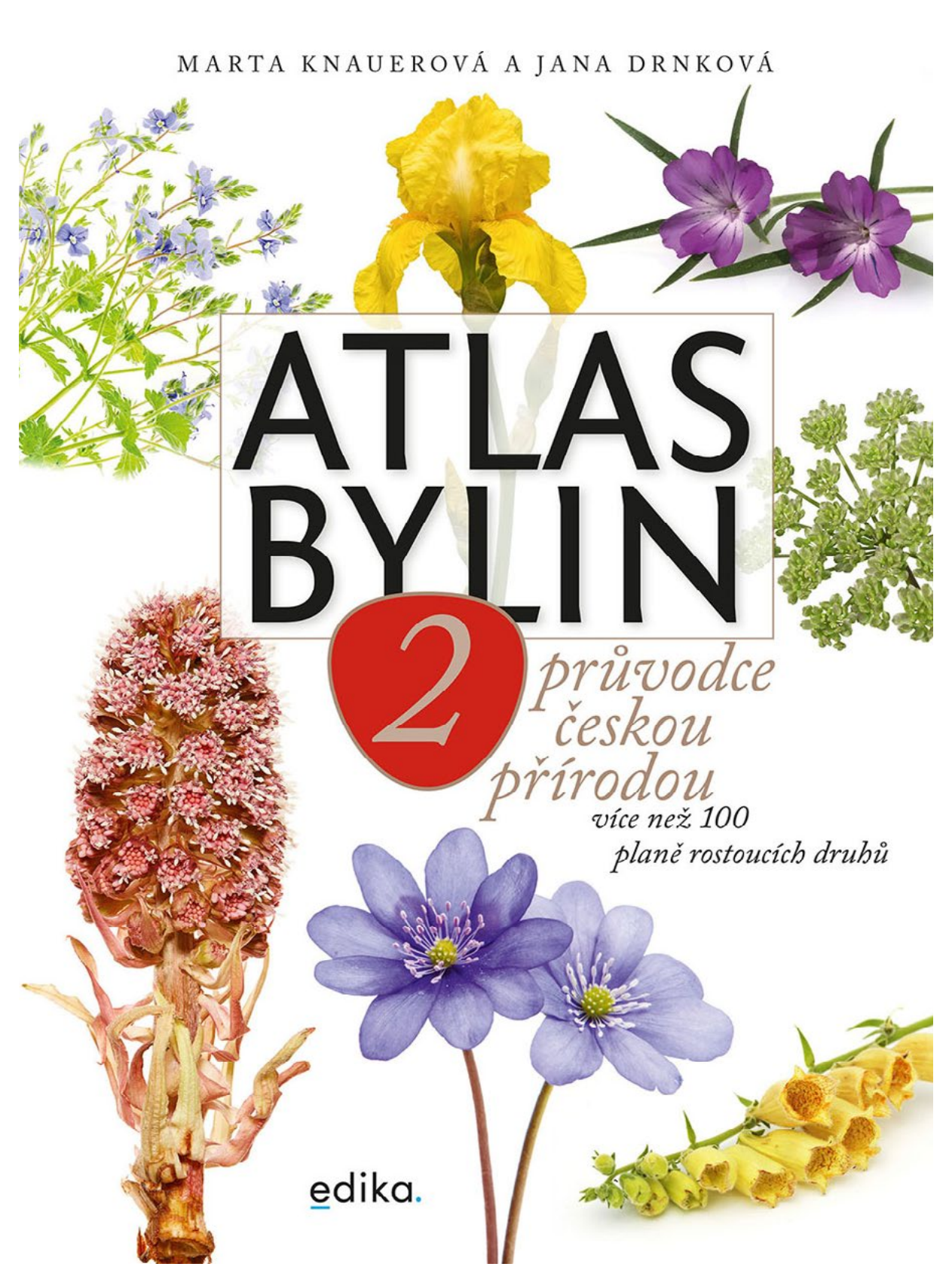

MARTA KNAUEROVÁ A JANA DRNKOVÁ

ATLAS BYLIN

2

*průvodce
českou
přírodou*

více než 100

planě rostoucích druhů

edika.

Atlas bylin 2

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.edika.cz
www.albatrosmedia.cz

edika.

Marta Knauerová, Jana Drnková
Atlas bylin 2 – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

 ALBATROS MEDIA

OBSAH

ÚVOD	6
Základní popis anatomických znaků rostlin	8

BÍLÉ

Bělozářka větevnatá <i>Anthericum ramosum</i>	18
Bolehlav plamatý <i>Conium maculatum</i>	19
Čarovník pařížský <i>Circaea lutetiana</i>	20
Děhel lesní <i>Angelica sylvestris</i>	21
Devětsil lékařský <i>Petasites hybridus</i>	22
Heřmánkovec nevonný <i>Tripleurospermum inodorum</i>	23
Karbinec evropský <i>Lycopus europaeus</i>	24
Kokořík mnohokvětý <i>Polygonatum multiflorum</i>	25
Kozlíček polníček <i>Valerianella locusta</i>	26
Kozlík lékařský <i>Valeriana officinalis</i>	27
Leknín bělostný <i>Nymphaea candida</i>	28
Lilek černý <i>Solanum nigrum</i>	29
Lomikámen zrnatý <i>Saxifraga granulata</i>	30
Okrotice bílá <i>Cephalanthera damasonium</i>	31
Ptačinec velkokvětý <i>Stellaria holostea</i>	32
Rožec rolní <i>Cerastium arvense</i>	33
Samorostlík klasnatý <i>Actaea spicata</i>	34
Snědek chocholičnatý <i>Ornithogalum umbellatum</i>	35
Sněženka podsněžník <i>Galanthus nivalis</i>	36
Srpek obecný <i>Falcaria vulgaris</i>	37
Světlík lékařský <i>Euphrasia officinalis</i>	38
Šedivka šedá <i>Berteroa incana</i>	39
Tolije bahenní <i>Parnassia palustris</i>	40
Tolita lékařská <i>Vincetoxicum hirundinaria</i>	41
Vachta trojlístá <i>Menyanthes trifoliata</i>	42
Vemeník dvoulistý <i>Platanthera bifolia</i>	43
Vesnovka obecná <i>Cardaria draba</i>	44

ŽLUTÉ, ORANŽOVÉ

Barborka obecná <i>Barbarea vulgaris</i>	45
Blín černý <i>Hyoscyamus niger</i>	46
Divizna černá <i>Verbascum nigrum</i>	47
Divizna malokvětá <i>Verbascum thapsus</i>	48
Dvouzubec černoplodý <i>Bidens frondosa</i>	49
Hlaváč žlutavý <i>Scabiosa ochroleuca</i>	50
Hlaváček jarní <i>Adonis vernalis</i>	51
Chlupáček oranžový <i>Pilosella aurantiaca</i>	52
Jestřábník zední <i>Hieracium murorum</i>	53
Kokrhel menší <i>Rhinanthus minor</i>	54
Konopice sličná <i>Galeopsis speciosa</i>	55
Kosatec žlutý <i>Iris pseudacorus</i>	56

Kozinec sladkolistý	<i>Astragalus glycyphyllos</i>	57
Kuklík městský	<i>Geum urbanum</i>	58
Locika kompasová	<i>Lactuca seriolla</i>	59
Mléč drsný	<i>Sonchus asper</i>	60
Mléč zeliný	<i>Sonchus oleraceus</i>	61
Mochna plazivá	<i>Potentilla reptans</i>	62
Mochna stříbrná	<i>Potentilla argentea</i>	63
Náprstník velkokvětý	<i>Digitalis grandiflora</i>	64
Oman hnidák	<i>Inula conyzae</i>	65
Oman vrboolistý	<i>Inula salicina</i>	66
Pitulník žlutý	<i>Galeobdolon luteum</i>	67
Posed bílý	<i>Bryonia alba</i>	68
Rýt žlutý	<i>Reseda lutea</i>	69
Řepík lékařský	<i>Agrimonia eupatoria</i>	70
Starček obecný	<i>Senecio vulgaris</i>	71
Stulík žlutý	<i>Nuphar lutea</i>	72
Violka rolní	<i>Viola arvensis</i>	73
Voskovka menší	<i>Cerinth minor</i>	74
Žluťucha žlutá	<i>Thalictrum flavum</i>	75

ČERVENÉ, RŮŽOVÉ

Černýš rolní	<i>Melampyrum arvense</i>	76
Hluchavka skvrnitá	<i>Lamium maculatum</i>	77
Hrachor hlíznatý	<i>Lathyrus tuberosus</i>	78
Chrpa latnatá	<i>Centaurea stoebe</i>	79
Jehlice trnitá	<i>Ononis spinosa</i>	80
Jetel prostřední	<i>Trifolium medium</i>	81
Klinopád obecný	<i>Clinopodium vulgare</i>	82
Konopice pýřitá	<i>Galeopsis pubescens</i>	83
Mateřídouška úzkolistá	<i>Thymus serpyllum</i>	84
Měrnice černá	<i>Ballota nigra</i>	85
Podbílek šupinatý	<i>Lathraea squamaria</i>	86
Pumpava obecná	<i>Erodium cicutarium</i>	87
Rdesno červivec	<i>Persicaria maculosa</i>	88
Rdesno hadí kořen	<i>Bistorta officinalis</i>	89
Silenka dvoudomá	<i>Silene dioica</i>	90
Sléz přehlížený	<i>Malva neglecta</i>	91
Srdečník obecný	<i>Leonurus cardiaca</i>	92
Trávníčka obecná	<i>Armeria vulgaris</i>	93
Večernice vonná	<i>Hesperis matronalis</i>	94
Vičenec ligrus	<i>Onobrychis viciifolia</i>	95
Zdravínek jarní pozdní	<i>Odontites vernus subsp. serotinus</i>	96
Zeměžluč okolíkatá	<i>Centaureum erythraea</i>	97

FIALOVÉ, MODRÉ, NACHOVÉ

Černohlávek obecný	<i>Prunella vulgaris</i>	98
Čertkus luční	<i>Succisa pratensis</i>	99
Česnek ořešec	<i>Allium scorodoprasum</i>	100
Čistec bahenní	<i>Stachys palustris</i>	101
Čistec lesní	<i>Stachys sylvatica</i>	102
Divizna brunátná	<i>Verbascum phoenicum</i>	103
Hrachor jarní	<i>Lathyrus vernus</i>	104
Chrastavec rolní	<i>Knautia arvensis</i>	105
Jaterník podléška	<i>Hepatica nobilis</i>	106
Kakost pyrenejský	<i>Geranium pyrenaicum</i>	107
Koukol polní	<i>Agrostemma githago</i>	108
Ladoňka sibiřská	<i>Othocallis siberica</i>	109
Lupina mnoholistá	<i>Lupinus polyphyllus</i>	110
Mléčivec alpský	<i>Cicerbita alpina</i>	111
Ostropes trubil	<i>Onopordum acanthium</i>	112
Ostrožka stračka	<i>Consolida regalis</i>	113
Pcháč bahenní	<i>Cirsium palustre</i>	114
Pcháč různolistý	<i>Cirsium heterophyllum</i>	115
Pilát lékařský	<i>Anchusa officinalis</i>	116
Pipla osmahlá	<i>Nonea pulla</i>	117
Pomněnka bahenní	<i>Myosotis palustris</i>	118
Přlina rolní	<i>Lycopsis arvensis</i>	119
Rozrazil dlouholistý	<i>Veronica maritima</i>	120
Rozrazil lékařský	<i>Veronica officinalis</i>	121
Rozrazil rezekvítek	<i>Veronica chamaedrys</i>	122
Šalvěj přeslenitá	<i>Salvia verticillata</i>	123
Vikev plotní	<i>Vicia sepium</i>	124
Violka vonná	<i>Viola odorata</i>	125
Zvonek řepkovitý	<i>Campanula rapunculoides</i>	126

ZELENÉ, HNĚDÉ

Bažanka vytrvalá	<i>Mercurialis perennis</i>	127
Bika ladní	<i>Luzula campestris</i>	128
Hasívka orličí	<i>Pteridium aquilinum</i>	129
Ježatka kuří noha	<i>Echinochloa crus-galli</i>	130
Kaprad' samec	<i>Dryopteris filix-mas</i>	131
Kruštík širolistý	<i>Epipactis helleborine</i>	132
Laskavec ohnutý	<i>Amaranthus retroflexus</i>	133
Máčka ladní	<i>Eryngium campestre</i>	134
Orobinec širokolistý	<i>Typha latifolia</i>	135
Pryšec chvojka	<i>Euphorbia cyparissias</i>	136
Rdesno blešník	<i>Persicaria lapathifolia</i>	137
Skřipinec jezerní	<i>Schoenoplectus lacustris</i>	138
Šťovík koňský	<i>Rumex hydrolapathum</i>	139
Šťovík tupolistý	<i>Rumex obtusifolius</i>	140

ÚVOD

Příprava a vydání 2. dílu Atlasu bylin vyplynuly nejen ze zájmu čtenářů o díl první, ale především z potřeby obou autorek představit vám tímto způsobem další plané, běžně se v přírodě vyskytující druhy rostlin, na které se v díle minulém již nedostalo. Díky nesmírně bohatému a pestrému složení bylinného spektra přírody České republiky je však již předem jasné, že i toto vydání bude pouhým střípkem v pestré mozaice všech u nás kvetoucích rostlin.

Dalších 124 druhů rostlin představuje druhy jarního, letního a podzimního období, rozdělené dle jejich základní barevnosti, stejně jako je tomu v prvním dílu. Určující znaky a popisy bylin byly zvoleny z hlediska botanického co nejjednodušší, přičemž základní odborné termíny jsou vysvětleny a graficky znázorněny v přehledných tabulkách v úvodu knihy. Botanická nomenklatura (názvosloví rostlin) a jejich zařazení do čeledí bylo převzato z publikace Klíč ke květeně České republiky, vydané v roce 2002 Botanickým ústavem Akademie věd ČR (viz použité zdroje a materiály).

Rok 2021 byl oproti letům minulým bohatý na dostatek vláhy, což se na celém území projevilo i výskytem takových druhů, které za několik předešlých suchých let nebyly v přírodě tak hojné či se místy nevyskytovaly vůbec.

S nadsázkou se dá říci, že Česká republika byla po celý rok jednou velkou rozkvetlou zahradou, do níž vás prostřednictvím této publikace zveme na další krásné procházky. Vyjděte si s námi a naším novým atlasem do lesů, projděte se po loukách či pastvinách, zmačkejte si boty podél potoků a řek, vyšplhejte do skal a odpočiňte si u lesních tůní.

Všude tam objevíte nejméně tolik květín a vůní, kolik jsme pro vás moc rády opět popsaly a nafotily i my, Marta Knauerová a Jana Drnková.

Zdroje

Literatura

Hejný S. et Slavík B. (eds.): Květena České socialistické republiky. 1. Academia, Praha, 1988.

Hejný S. et Slavík B. (eds.): Květena České republiky. 2. Academia, Praha, 1990.

Hejný S. et Slavík B. (eds.): Květena České republiky. 3. Academia, Praha, 1992.

Kubát, K., Hrouda, L., Chrtek, J. jun., Kaplan, Z., Kirschner, J., Štěpánek, J. (eds.): Klíč ke květeně České republiky. Academia, Praha, 2002.

Slavík B. (eds.): Květena České republiky. 4. Academia, Praha, 1995.

Slavík B. (eds.): Květena České republiky. 5. Academia, Praha, 1997.

Slavík B. (eds.): Květena České republiky. 6. Academia, Praha, 2000.

Slavík B. et Štěpánková J. (eds.): Květena České republiky. 7. Academia, Praha, 2004.

Internetové zdroje

<http://www.naturabohemica.cz>

<https://botany.cz>

<http://www.agromanual.cz>

<https://pladias.cz>

<https://www.botanickafotogalerie.cz>

<http://www.darius.cz/archeus>

<http://bylinkopedie.cz>

<http://bylinky.atlasrostlin.cz>

<http://kvetiny.atlasrostlin.cz>

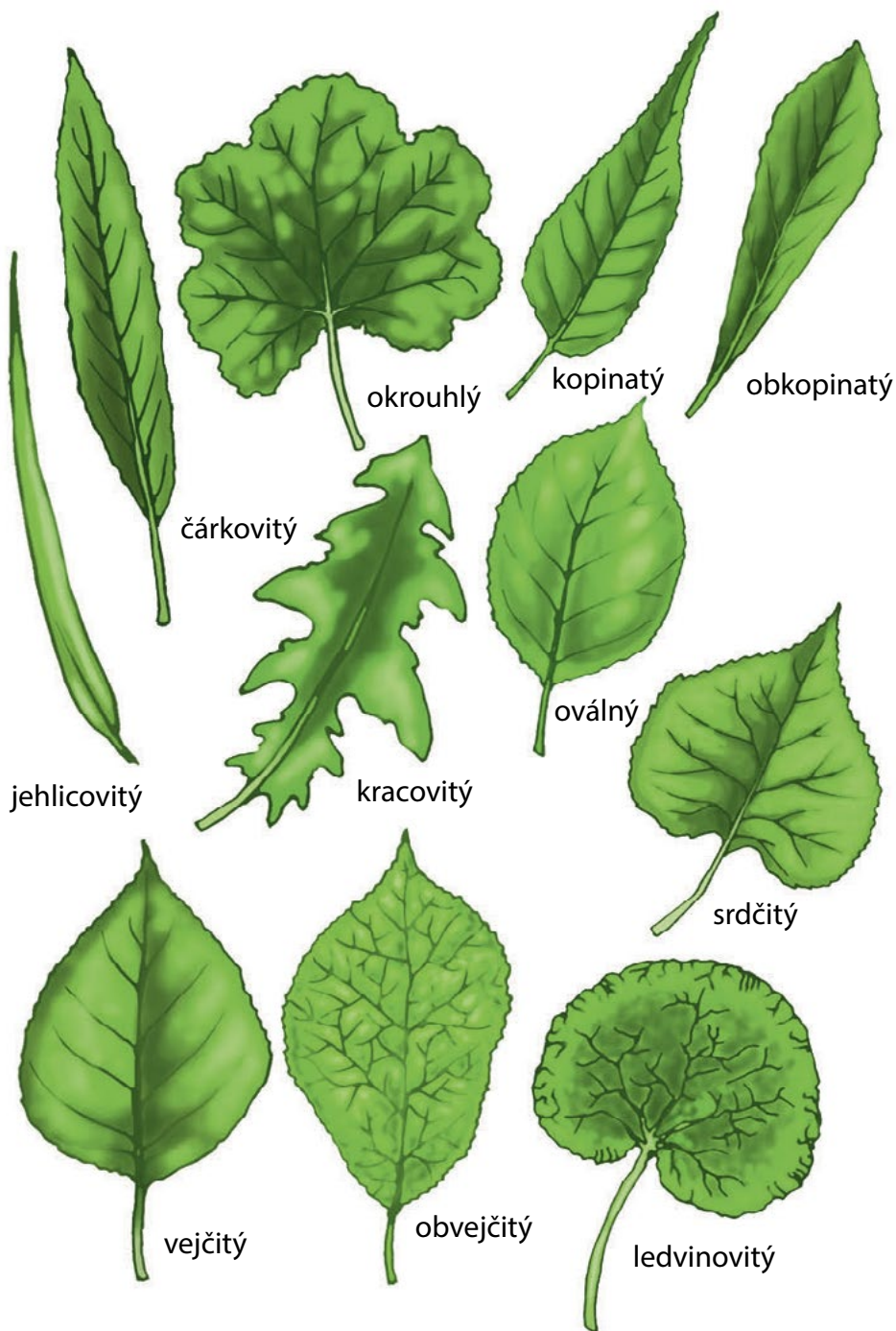
<http://www.bylinky.info>

<http://www.bylinkyprovsechny.cz>

<http://www.kvetenacr.cz>

<https://cs.wikipedia.org>

TVARY LISTŮ

TVARY DĚLĚNÝCH LISTŮ

dlanitoklaný

dlanitodílný

dlanitosečný

peřenoklaný

peřenolaločný

peřenosečný

peřenodílný

OKRAJ LISTU

celokrajný

pilovitý

dvojitě pilovitý

zubatý

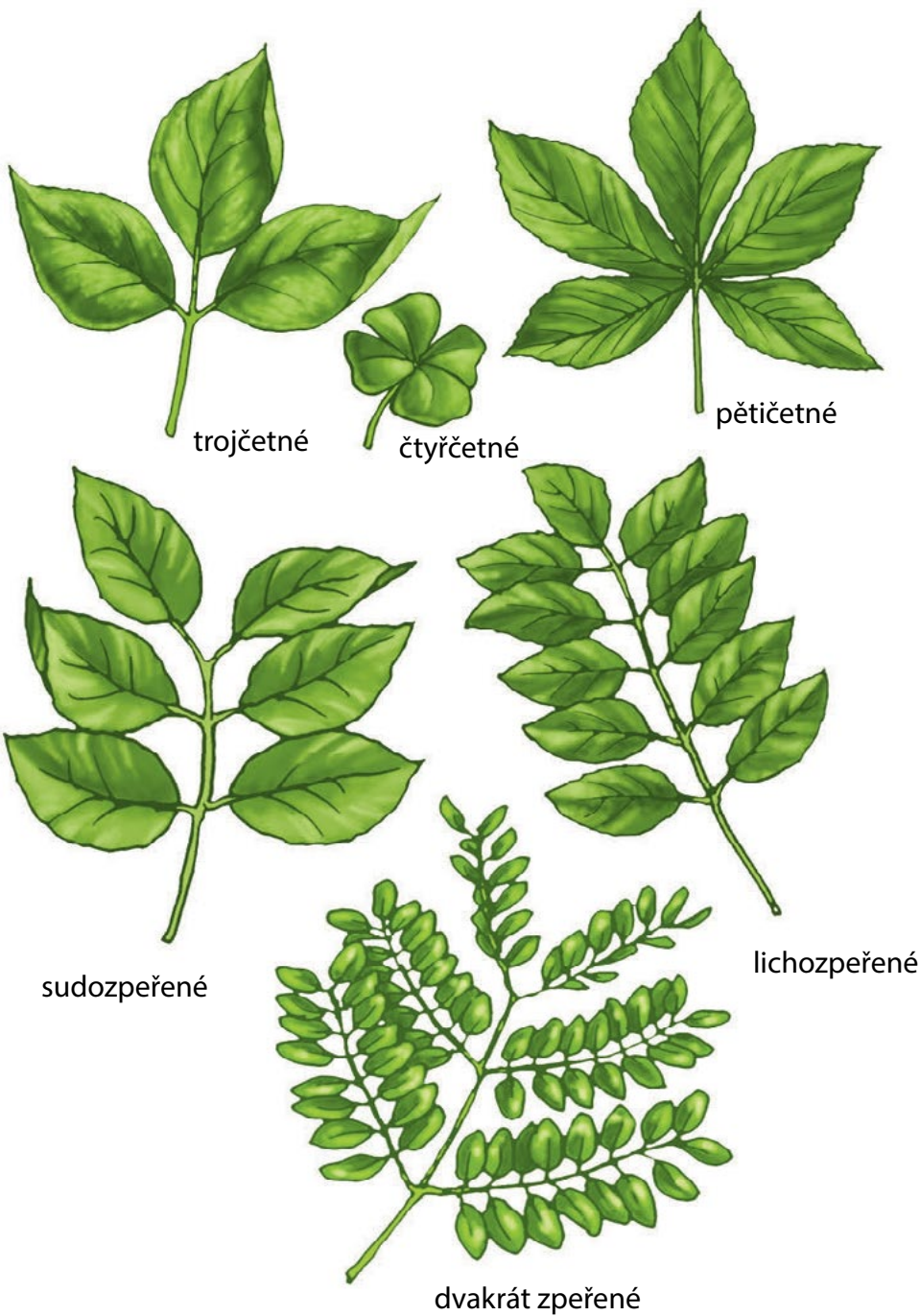

vroubkovaný

laločnatý

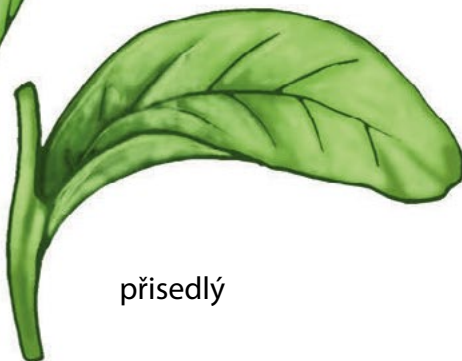
LISTY SLOŽENÉ

PŘISEDÁNÍ LISTŮ KE STONKU

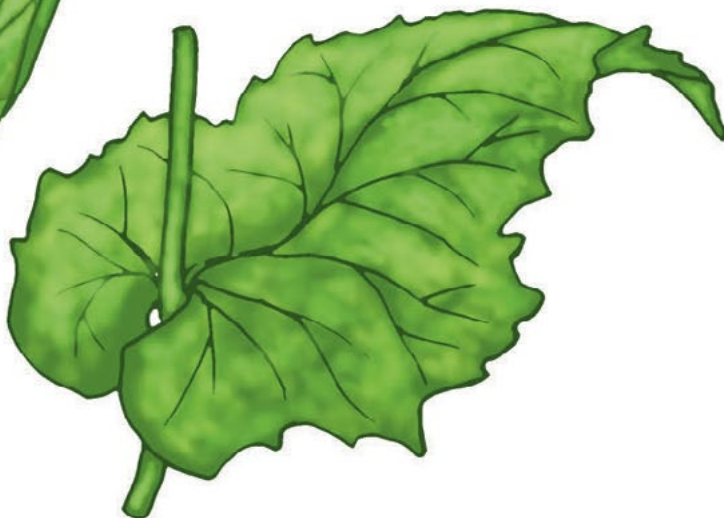
řapíkatý

přisedlý

sbíhavý

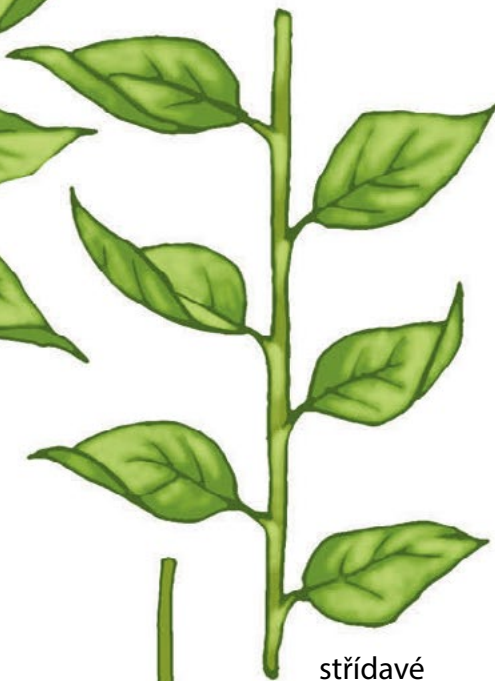

objímavý

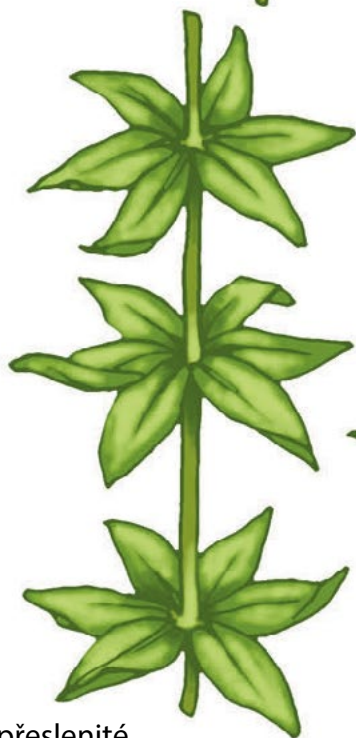
POSTAVENÍ LISTŮ

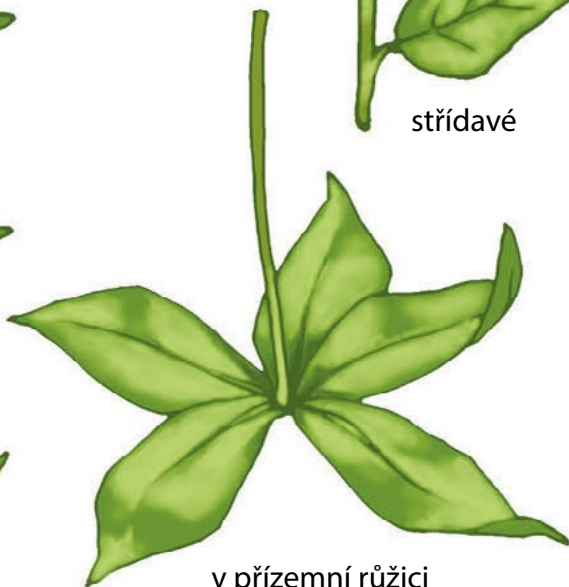
vstřícné

střídavé

přeslenité

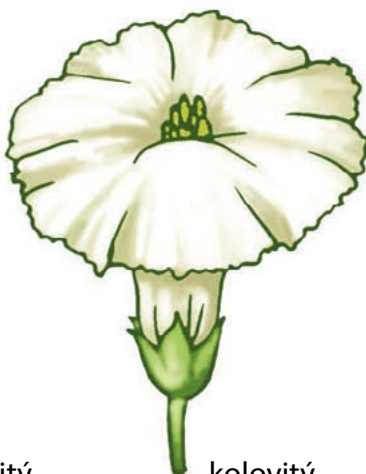

v přízemní růžici

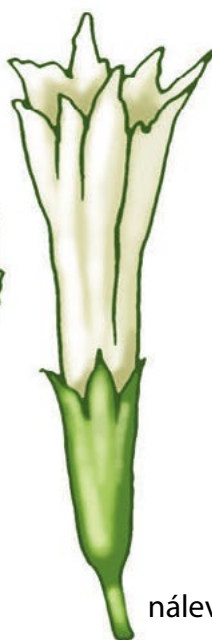
KVĚT – TVAR KORUNY

zvonkovitý

kolovitý

nálevkovitý

trubkovitý

jazykovitý

pyskatý

KVĚTENSTVÍ

